

Kontich-Waarloos op zoek naar identiteit

Identiteit is een woord dat de laatste jaren steeds vaker en steeds makkelijker in de mond wordt genomen. Mensen zijn op zoek naar hun identiteit. Groepen zoeken hun identiteit. Ja, zelfs volkeren zijn ernaar op zoek. Van klein naar groot, we willen weten wie we zijn en waar we naar toe willen. Tot een groep behoren betekent culturele identiteit, maar het betekent ook geborgenheid. We identificeren ons met die groep en die groep biedt ons kansen om te tonen wie we zijn.

Die zoektocht is het gevolg van een snel veranderende maatschappij. Vorige eeuw waren we voornamelijk een homogene monoculturele maatschappij.

We handelden en dachten zo'n beetje allemaal binnen dezelfde lijntjes. En wie buiten die lijntjes kleurde, werd daar vaak zelfs op afgerekend. Steeds vaker laven we tussen verschillende emoties en is het moeilijk keuzes maken: de Rode Duivels zorgen voor een topverkoop van Belgische vlaggen, terwijl de veldrijders door de Vlaamse leeuwen naar de aankomst ploeteren.

Ondertussen leven we in een maatschappij, waarin vijftien procent van de bevolking een andersculturele achtergrond heeft. Demografisch zijn we dus zeer heterogeen geworden.

En het gevolg hiervan is dat we ook op cultureel vlak enorm divers zijn geworden. Een evolutie die heel veel rijkdom in zich houdt, maar tegelijkertijd niet zonder groeipijnen gebeurt.

Dit lijkt een toestand te zijn die Kontich en Waarloos overstijgt. En toch is dat niet echt zo.

De laatste jaren is er ook in ons dorp heel veel veranderd. Neem maar eens een kijkje op de Facebookpagina Kontichse historische weetjes. Daar zie je hoe het gezicht van Kontich en Waarloos verandert.

Dat kun je de visu vaststellen. Culturele veranderingen verlopen echter geruislozer. Dat begint in de hoofden van de mensen en neemt slechts langzaam concrete(re) vormen aan.

De stimulus voor die veranderingen komt meestal van buitenaf en door onze sociale omgeving. Dat we steeds meer belang hechten aan groen is een algemeen sociologisch gegeven dat zijn concrete uitwerking vindt in de opwaardering en heroriëntering van onze habitat.

Cultuur – en dus erfgoed – uit zich dus in vele aspecten, maar probeert zich toch op die dorpsstam te enten. Een paar voorbeelden van de laatste maanden en jaren tonen aan dat

ook Kontich-Waarloos op zoek is naar die nieuwe identiteit. En ook al lijkt er veel nieuw, toch hebben die uitingen van volkscultuur een stevige voedingsbodem in het verleden. Natuur, feestcultuur, eten en drinken. We halen ze even voor het voetlicht.

Onroerend erfgoed associëren we meestal met gebouwen. Hierbij vergeten we echter dat ook natuur eigenlijk tot deze categorie hoort. Ook hier moeten we zoveel mogelijk bewaren wat was en proberen te herstellen wat in de vorige eeuw is verdwenen. Op dat gebied is de opening van de Babbelse plassen (zie foto) in oktober een uitstekend voorbeeld. Deze retentieplassen zullen omzoomd worden met uitgebreide boomaanplanting. De boskapellen zullen op die manier terug hun naam waarmaken. Kapellen in het bos. Slim natuurbeheer met waterbekkens en aanplanting van nieuw bos creëert een habitat die refereert aan een vroeger verleden, toen Kontich nog heel wat meer boszones telde. Dergelijke zones zorgen ook meteen voor wandeltoerisme, waarbij dan weer kennis kan maken met dit "mooiste plekje" van onze gemeente. Behoud en beheer van natuurlijk erfgoed.

Het dagelijkse leven is een ander aspect binnen het culturele erfgoed. En daar zijn eten

Kontich-Waarloos op zoek naar identiteit

en drinken een belangrijke component van. Tegelijkertijd vind je hier duidelijke pogingen om Kontich als gemeente op de gastronomische kaart te zetten.

Zoals in ongeveer elk Belgisch dorp zijn er ook in Kontich mensen die proberen om een streekbier te brouwen. Nu Maes uit Waarloos is verdwenen, hebben we alleen nog maar enkele architecturale herinneringen aan de vroegere brouwnijverheid in ons dorp. Een specifiek bier kan daaraan verhelpen.

Zoals op het ogenblik het Reuzenbier n.a.v. het verschijnen van Contios. Tegelijkertijd is zo'n bier niet precies een product dat onmiddellijk met Kontich of Waarloos zal worden geassocieerd.

Een duidelijkere stap in het identificatieproces zijn de Kontichse kontjes en de herrezen Specfour. Met twee totaal verschillende concepten. Een nieuw en een oud dat terug leven werd ingeblazen.

De Kontichse kontjes zijn een relatieve nieuwkomer op de markt. Sinds 2008 kun je deze praline als een typisch product van onze

gemeente krijgen. De naam is natuurlijk overduidelijk. Hier wordt het product inderdaad gelinkt aan het toponiem Kontich en op een speelse manier vorm gegeven. Daardoor ontstaat de unieke band met deze gemeente. Ze zijn vooralsnog niet als streekproduct erkend, maar ze lijken stilaan hun plaats op die markt te veroveren. Ze worden bijv. tegenwoordig wel al eens als relatiegeschenk gegeven. Van een andere orde is de Specfour. Het gaat hier om de herintroductie van een oud product. Specfour, een samentrekking van speculaas fourré, werd door onze dorpsgenoot Jos De Backer (nomen est omen) in 1927 op de markt gebracht. De Tweede Wereldoorlog betekende het einde van dit echt Kontichse product.

Verscheidene pogingen na de oorlog liepen met een sisser af, maar sinds vorig jaar ligt Specfour opnieuw bij de Kontichse warme bakker. En blijkbaar wordt dit product gemaakt, want vaak zitten de vier bakkers zonder. Ook Specfour is nog niet erkend als streekproduct, maar het maakt volgens ons wel meer kans, gezien de lange geschiedenis.

En tenslotte hebben we de feestcultuur. Zoals we al in een vorig nummer schreven, Contios is een mooi voorbeeld van de zoektocht naar identiteit.

En vorige maand is nog maar eens gebleken dat het reuzenverhaal heel wat losmaakt bij de bevolking. Hij verscheen - na een schoonheidsslaapje van enkele maanden - in het Altenapark en kon er meteen rekenen op een massale belangstelling. Zijn optreden was ingebed in een sprookjespark en trok zo'n 2000 Kontichnaars aan. De vele uitgelaten kinderen bewijzen het bestaansrecht van onze nieuwe volksheld.

Contios is op enkele maanden tijd tot een volwaardige bewoner van ons dorp geëvolueerd. En bovendien wordt hij ingeschakeld in het sociale weefsel van het dorp. Zijn optreden van oktober kaderde in het vijftigjarig bestaan van de Altenawijk.

En laat nu net die wijk een voorbeeld zijn van een bevolkingsgroep die zich duidelijk als Altenawijk wil engageren. Het team van Diederik Vranken slaagt er wonderwel in om de wijkelingen samen te brengen, te motiveren, te organiseren en samen te laten feesten. En zo werken ze aan hun eigen volksculturele identiteit. De vitaliteit druipt van hun website af.

Het moge duidelijk zijn. Met een voet in het verleden zet dit dorp een stap naar de toekomst en toont hoe erfgoed altijd dynamisch is en deel uitmaakt van een continu proces.

Deze bijdrage werd verzorgd door Paul Catteeuw van de Heemkundige Kring